

CONSILIUL NAȚIONAL DE SUPRAVEGHERE DIN DOMENIUL FERVIAR

RAPORT ANUAL 2017

CUPRINS

1. DESPRE NOI	3
2. SUPRAVEGHEREA PIEȚEI FERROVIARE.....	6
3. STUDII DE PIAȚĂ.....	14
4. ANALIZA PLÂNGERILOR ȘI SESIZĂRILOR	15
5. ACTIVITATEA DE ANALIZĂ LEGISLATIVĂ	17
6. ACTIVITATEA DE COOPERARE INTERINSTITUȚIONALĂ	18
7. VIZIBILITATE ÎN MEDIUL ON-LINE.....	21
8. ORGANIZARE ȘI RESURSE UMANE	21
9. PRIORITĂȚI ALE CNSDF PENTRU ANUL 2018	22

1. DESPRE NOI

Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar este organizat și funcționează ca structură fără personalitate juridică în cadrul Consiliului Concurenței și îndeplinește rolul **organismului de reglementare național unic**, conform *Legii nr.202/2016¹ privind integrarea sistemului feroviar din România în spațiul feroviar unic european*.

Reglementarea își propune asigurarea deschiderii pentru piața concurențială a serviciilor de transport internațional de călători, creșterea competitivității pe piața serviciilor de transport feroviar intern de călători și, nu în ultimul rând, consolidarea guvernantei administratorului infrastructurii feroviare, în vederea promovării viziunii Comisiei Europene privind un spațiu feroviar unic european, cu o piață feroviară internă în care operatorii de transport feroviar europeni să poată oferi servicii fără bariere tehnice și administrative inutile intereselor consumatorilor.

Misiunea principală a Consiliului Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar constă în asigurarea accesului transparent și nediscriminatoriu la infrastructura feroviară, supravegherea pieței feroviare și adoptarea de măsuri care să faciliteze dezvoltarea pieței serviciilor de transport feroviar.

Organismul național român de reglementare **colaborează cu organisme de reglementare** similare din statele membre în cadrul Grupului Independent al Reglementatorilor din domeniul feroviar (IRG – Rail), cu privire la activitatea lor, la practicile decizionale și la aspecte care vizează legislația Uniunii Europene în domeniul feroviar. În același timp, Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar reprezintă România în relația cu Comisia Europeană în ceea ce privește cooperarea activă cu celelalte organisme de reglementare din domeniul feroviar, prin intermediul Rețelei Europene a Organismelor de Reglementare (ENRB), atât în vederea elaborării de principii și practici comune, cât și în privința coordonării decizionale pe teritoriul Uniunii Europene și al Spațiului Economic European.

După cum se cunoaște, în anul 2016, fost publicată² Legea nr. 202/2016, care transpune Directiva 2012/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 noiembrie 2012 *privind instituirea spațiului feroviar unic european*³, lege care statuează totodată atribuțiile, mecanismele de intervenție și denumirea autorității, care este **Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar**.

Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar este independent din punct de vedere organizatoric, juridic, decizional și în ceea ce privește deciziile de ordin financiar față de administratorul infrastructurii feroviare, organismele de tarifare a infrastructurii feroviare,

¹ Legea nr.202/2016¹ privind integrarea sistemului feroviar din România în spațiul feroviar unic european transpune Directiva 2012/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind instituirea spațiului feroviar unic european publicată în Jurnalul Oficial L 343, din data de 14.12.2012.

² în Monitorul Oficial al României nr. 900

³ publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L, nr. 343 din 14 decembrie 2012.

organismele de alocare a capacităților de infrastructură feroviară, precum și față de operatorii de transport feroviar. Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar **este format din cinci membri**, după cum urmează:

- un președinte – vicepreședinte al Consiliului Concurenței;
- patru membri din cadrul Consiliului Concurenței.

Președintele Consiliului Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar este numit dintre membrii Plenului Consiliului Concurenței.

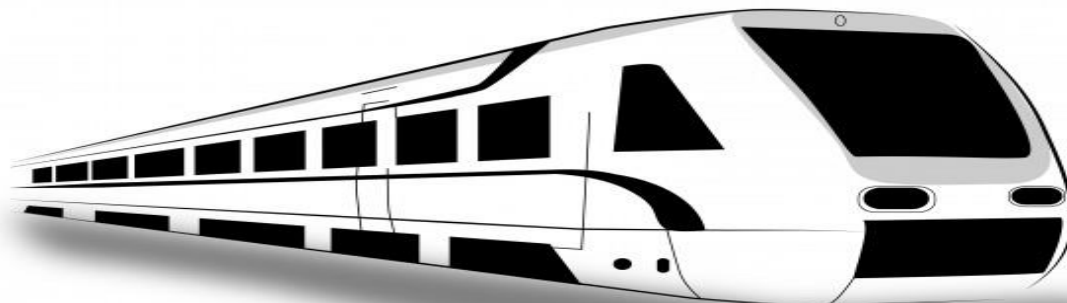
Numirea membrilor Consiliului Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar se face după un proces de selecție, aceștia putând fi numiți și revocați prin ordin al președintelui Consiliului Concurenței pentru o perioadă de 5 ani, cu posibilitatea reînnoirii mandatului o singură dată.

Membrii Consiliului Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar nu pot deține nicio poziție sau responsabilitate profesională în cadrul operatorilor sau al entităților reglementate timp de cel puțin un an după încheierea mandatului lor.

În calitate de membri ai Consiliului Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar aceștia nu reprezintă autoritatea care i-a numit și sunt independenți în luarea deciziilor.

Aparatul tehnic necesar desfășurării activității Consiliului Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar este încredințat Direcției de supraveghere feroviară din cadrul Consiliului Concurenței.

În scopul aplicării prevederilor Legii nr. 202/2016, Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar poate aproba regulamente și instrucțiuni pe care le publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, care se pun în aplicare prin ordin al președintelui Consiliului Concurenței, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

În anul 2017, componența Consiliului Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar (CNSDF), stabilită prin Ordinul nr. 592/04.08.2016, emis de președintele Consiliului Concurenței, a fost următoarea:

Otilian Neagoe

Președinte (vicepreședinte al Consiliului Concurenței)

Este licențiat în sociologie. A fost senator în cadrul Parlamentului României, prefect al județului Brașov, precum și vicepreședinte al Consiliului Județean Brașov. Este decorat cu Ordinul Național Serviciul Credincios în grad de Cavaler.

Daniel Picu

Membru (secretar general al Consiliului Concurenței)

Este licențiat în științe administrative. A fost consilier în cadrul Guvernului României (Corpul de Control al Guvernului, Secretariatul General al Guvernului, Cancelaria Primului-Ministru) îndeplinind diverse responsabilități. În cadrul Consiliului Concurenței a fost inspector de concurență, consilier și director de cabinet al președintelui.

Nicoleta Crișan

Membru (inspector de concurență al Consiliului Concurenței)

Inspector de concurență superior în cadrul Direcției Servicii din Consiliul Concurenței, încă din anul 1999, este licențiată în drept a Universității București, cu un master în spațiu public european.

Oana Maria Romano

Membru (inspector de concurență al Consiliului Concurenței)

Doctor în finanțe, este inspector de concurență în cadrul Direcției Cercetare-Sinteze din Consiliul Concurenței și membru al grupului de analiză economică.

Lucian Stroe

Membru (inspector de concurență al Consiliului Concurenței)

Licențiat în chimie și economie, își desfășoară activitatea în domeniul ajutorului de stat, oferind asistență tehnică de specialitate autorităților române și beneficiarilor. A coordonat echipa Consiliului Concurenței responsabilă cu proiectarea Registrului Ajutoarelor de Stat din România (RegAS).

2. SUPRAVEGHEREA PIEȚEI FERROVIARE

Pe parcursul anului 2017 a continuat procesul de supraveghere a pieței feroviare, pe baza monitorizării principalilor indicatori socio-economici furnizați de Compania Națională de Căi Ferate CFR S.A., gestionarii infrastructurii feroviare, operatorii de transport feroviar de călători și operatorii de transport feroviar de marfă, precum și a comportamentului acestora în piața de transport feroviar. Informațiile și datele colectate au constituit baza elaborării **Raportului de monitorizare privind piața feroviară în anul 2016**. În cadrul acestui proces a fost analizat Documentul de referință al rețelei pentru anul 2018 și s-au făcut observații administratorului infrastructurii, în vederea completării acestui document cu datele necesare prevăzute de Legea nr. 202/2016.

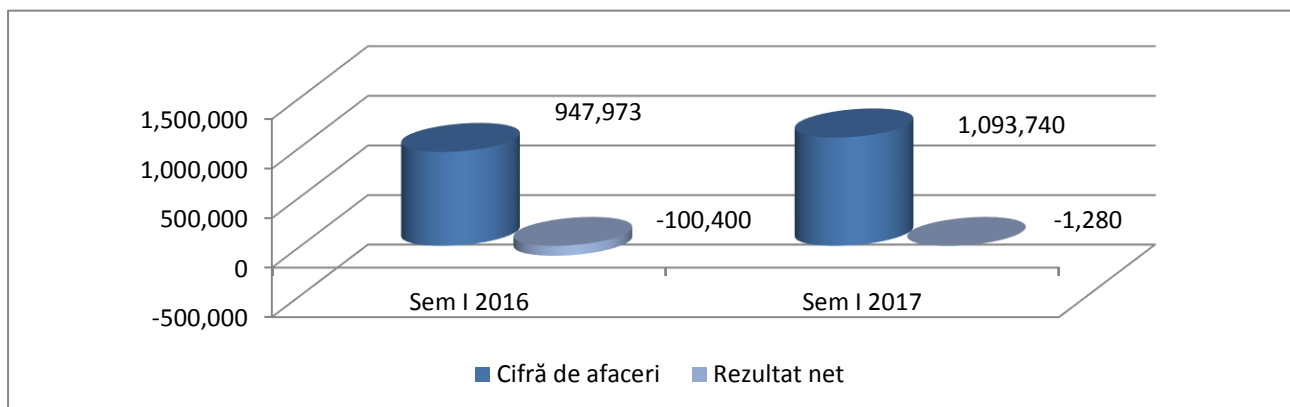
În vederea creșterii capacității de analiză și intervenție pe piață, CNSDF a aprobat realizarea unui proiect intitulat *Monitorul Feroviar*. Proiectul constă în elaborarea și implementarea unui instrument dedicat monitorizării și prelucrării datelor privind evoluțiile din sectorul feroviar, în vederea realizării unei analize fundamentate, care se va concretiza într-un raport de monitorizare ce va fi publicat pe pagina web a CNSDF.

Elaborarea acestui proiect se bazează pe necesitatea îndeplinirii eficiente a atribuțiilor prevăzute la art. 56 alin. (6) și la art. 56 alin. (10) din Legea nr. 202/2016, coroborate cu bunele practici utilizate de alte organisme de reglementare, precum Authority Consumer & Markets - ACM Olanda. O primă variantă a Monitorului Feroviar a fost realizată la nivelul Direcției de supraveghere feroviară, prin agregarea datelor aferente semestrului I 2016/semestrului I 2017. Principalele evoluții și concluzii sunt prezentate în continuare.

Piața transportului feroviar de călători

Cifra de afaceri totală realizată de către operatorii de transport feroviar de călători a înregistrat o **ușoară creștere** în primul semestru din 2017, față de perioada similară a anului anterior.

Graficul nr. 1. Evoluția dimensiunii pieței (mii lei) pentru perioada semestrul I 2016 - semestrul I 2017

Sursa: Prelucrări proprii pe baza informațiilor furnizate de operatorii de transport feroviar de călători

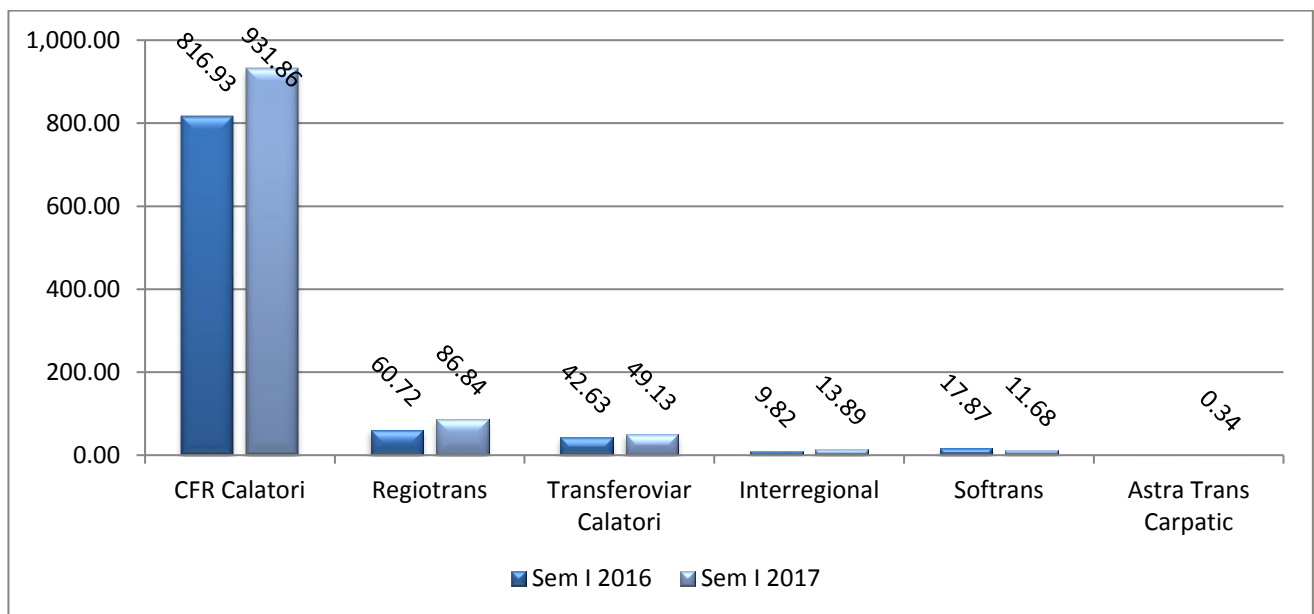
Rezultatul net **s-a îmbunătățit** considerabil, însă a rămas negativ, diminuându-se valoarea absolută a acestuia, față de cea din semestrul I 2016. Conform informațiilor transmise de operatorii de

transport feroviar de călători (OTF călători) rezultă că doar trei companii au reușit să obțină un rezultat net pozitiv în primul semestru din 2017.

În primul semestru al anului 2017, în domeniul transportului feroviar de călători au activat 6 jucători: CFR Călători, Regiotrans, Transferoviar Călători, Interregional Călători, Softrans și Astra Trans Carpatic (primele operațiuni fiind demarate în ianuarie 2017).

Piața de transport feroviar de călători este dominată de CFR Călători, atât din punct de vedere al cifrei de afaceri realizată, cât și al numărului de călători transportați sau al materialului rulant deținut.

Graficul nr.2. Cifra de afaceri a OTF călători(milioane lei) pentru perioada semestrul I 2016 – semestrul I 2017

Sursa: Prelucrări proprii pe baza informațiilor furnizate de operatorii de transport feroviar de călători

Din analiza cifrelor de afaceri și a cotelor de piață se desprind următoarele concluzii:

- Comparativ cu primul semestru al anului 2016, în ansamblul său, piața a **crescut** cu 15,3%. Principalele cauze ale acestei creșteri sunt: programul guvernamental de încurajare a transportului pe calea ferată (gratuitate la transport pentru studenți) și o mai bună adaptare a operatorilor de transport feroviar la condițiile de pe piață;
- Cu excepția Softrans, toți operatorii au înregistrat creșteri de venituri, cele mai importante majorări fiind înregistrate de CFR Călători (+115 mil. lei) și Regiotrans (+26 mil. lei);
- Chiar dacă creșterea în valori absolute este relativ modestă, raportată la nivelul general al pieței, trebuie remarcată evoluția Regiotrans și Interregional Călători, care și-au sporit cifra de afaceri cu 43%, respectiv 41%;
- CFR Călători se menține lider, cu o cotă de piață de 85,2%, fiind urmat de Regiotrans cu 7,9%, Transferoviar Călători 4,5%, Interregional Călători 1,27%, Softrans 1% și Astra Trans Carpatic 0,03%;
- CFR Călători continuă să se înscrie pe un ușor trend descendent din punct de vedere al cotei de piață (-1%), însă cifra de afaceri crește (+114,93 milioane lei);

- Transferoviar Călători înregistrează o creștere a cifrei de afaceri cu 15%, ceea ce îi asigură menținerea cotei de piață;
- Softrans înregistrează o scădere a cifrei de afaceri cu 35%, sub impactul concurenței exercitate de ceilalți operatori de transport feroviar pe rutele Craiova-București-Constanța și Craiova-București-Brașov.
- Noul jucător intrat pe piață, Astra Trans Carpatic, a înregistrat o cifră de afaceri de 340 mii lei în condițiile în care a operat numai pe ruta Arad-București-Constanța. Compania dispune de material rulant de calitate, iar începând cu data de 1 ianuarie 2018, a semnat contractul de servicii publice cu Autoritatea pentru Reformă Feroviară, ceea ce oferă premise solide pentru **extinderea activității**.

Din punct de vedere al călătorilor transportați se observă o creștere a pieței cu 3,35%, fiind atins un volum total de aproximativ 33,48 milioane călători.

Tabelul nr.1: Total călători transportați național și internațional (milioane persoane) pentru perioada semestrul I 2016 - semestrul I 2017

OTF călători	Sem I 2016	Sem I 2017	Variatie %
CFR Călători	26,281,372	27,494,836	4.62
Regiotrans	2,996,704	3,102,975	3.55
Transferoviar Călători	2,517,172	2,255,383	-10.40
Interregional	469,653	475,884	1.33
Softrans	129,688	145,250	12.00
Astra Trans Carpatic	0	4,678	
Total	32,394,589	33,479,006	3.35

Sursa: Prelucrări proprii pe baza informațiilor furnizate de operatorii de transport feroviar de călători

CFR Călători a înregistrat o **creștere** de 4,62%, peste media pieței. Se remarcă evoluția diametral opusă a Softrans și Transferoviar Călători. Softrans a înregistrat o **creștere semnificativă** (12%), generată, în principal, de atragerea de noi călători prin sporirea confortului și a calității serviciilor oferite. Transferoviar Călători este singurul operator care a înregistrat o **scădere** a numărului de călători transportați (-10,4%).

Principala sursă de venit pentru operatorii feroviari de călători este reprezentată de compensația acordată de la bugetul de stat pentru prestarea serviciului de transport feroviar public de călători.

Tabelul nr.2.: Compensația primită de operatorii de transport feroviar (milioane lei) pentru perioada semestrul I 2016- semestrul I 2017 (potrivit datelor raportate de operatori)

OTF călători	Compensație mil. lei		Ponderea compensatiei în cifra de afaceri %	
	Sem I 2016	Sem I 2017	Sem I 2016	Sem I 2017
CFR Calatori	502,55	585,77	61,52	62,86
Regiotrans	45,60	70,77	75,10	81,50
Transferoviar Calatori	33,29	39,73	78,07	80,88
Interregional	7,98	11,94	81,25	85,94
Softrans	3,46	5,16	19,35	44,20

Sursa: Prelucrări proprii pe baza informațiilor furnizate de operatorii de transport feroviar de călători

Softrans este operatorul cel mai puțin dependent de compensație, aceasta având o pondere de numai 44,2% din totalul veniturilor. La polul opus se află Interregional Călători cu 85,9%, Regiotrans cu 81,5% și Transferoviar Călători cu 80,8%. În cazul CFR Călători, ponderea compensației în total venituri este de 62,8%, ceea ce arată o distribuție relativ echilibrată între valoarea compensației primite și veniturile obținute din vânzarea de bilete și alte surse.

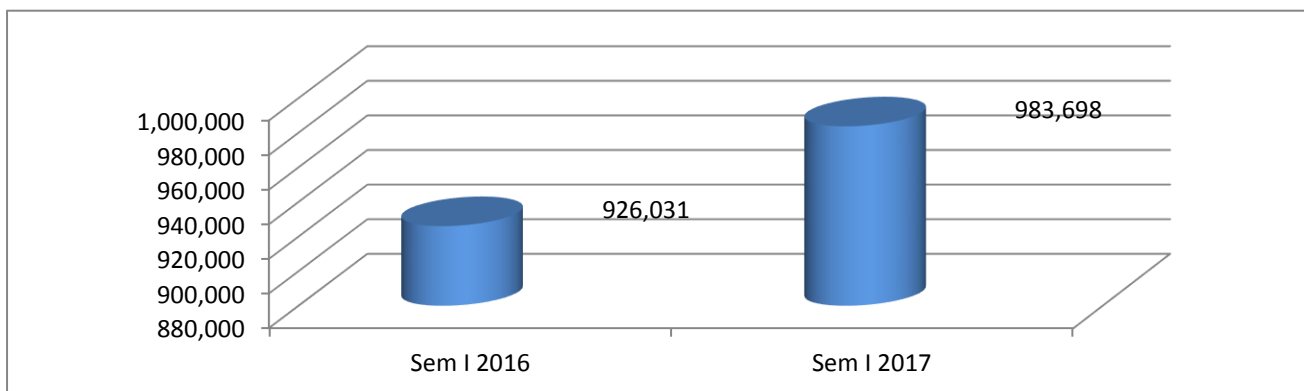
Este de remarcat faptul că, deși ponderea reprezentată de compensație în totalul veniturilor diferă semnificativ de la un operator la altul, fluxul financiar asigurat din această sursă este esențial pentru stabilitatea economică a jucătorilor din piață, asigurând funcționarea acestora.

Piața transportului feroviar de marfă

Veniturile realizate de către operatorii de transport feroviar de marfă (OTF marfă) din activitatea de transport feroviar de marfă au înregistrat o creștere, în primul semestru din anul 2017, față pe perioada similară a anului anterior.

LTE Rail România și MMV Rail sunt companiile care au avut cele mai mari creșteri ale veniturilor din această activitate, în primele șase luni ale anului 2017, față de perioada similară din 2016.

Graficul nr. 3. Veniturile realizate de către OTF marfă din activitatea de transport de marfă (mii lei) în perioada semestrul I 2016-semestrul I 2017

Sursa: Prelucrări proprii pe baza informațiilor furnizate de operatorii de transport feroviar de marfă

În continuare sunt prezentate cotele de piață ale principalilor operatori de transport feroviar de marfă, calculate în funcție de veniturile realizate și cotele de piață ale principalilor operatori de transport feroviar de marfă, calculate în funcție de volumul de marfă transportat.

Tabelul nr.3.: Cotele de piață ale principalilor operatori de transport feroviar de marfă, calculate în funcție de veniturile realizate pentru perioada semestrul I 2016 - semestrul I 2017

OTF marfă	Cotă de piață Sem. I 2016 (%)	Cotă de piață Sem. I 2017 %
CFR MARFĂ	32,39	33,85
GRUP FERVIAR ROMÂN	32,14	29,91
UNICOM TRANZIT	12,07	11,61
SC DEUTSCHE BAHN CARGO	8,66	8,76
VEST TRANS RAIL	3,35	2,89
CARGO TRANS VAGON	2,26	2,56
RAIL CARGO CARRIER	2,72	2,47
TRANSFERVIAR GRUP	2,07	2,08
TIM RAIL CARGO	1,59	1,86
MMV RAIL	0,92	1,66
RAIL FORCE	0,61	0,68
TEHNOTRANS FERVIAR	0,76	0,67
VIA TERRA SPEDITION	0,25	0,41
LTE RAIL ROMANIA	0,13	0,38
CONSTANTIN GRUP	0,06	0,18
TRANS RAIL	0,04	0,03

Sursa: Prelucrări proprii pe baza informațiilor furnizate de operatorii de transport feroviar de marfă

Tabelul nr.4.: Cotele de piață ale principalilor operatori de transport feroviar de marfă, calculate în funcție de volumul de marfă transportat (tone nete-km) pentru perioada semestrul I 2016 - semestrul I 2017

OTF marfă	Cotă de piață Sem. I 2016 %	Cotă de piață Sem. I 2017 %
CFR MARFĂ	34.33	37.10
GRUP FERVIAR ROMÂN	25.91	25.60
DEUTSCHE BAHN	11.18	10.12
UNICOM TRANZIT	8.27	7.59
CARGO TRANS VAGON	7.63	5.19
RAIL CARGO CARRIER	3.52	4.70
VEST TRANS RAIL	4.18	4.06
TIM RAIL CARGO	2.38	2.71
TRANSFERVIAR GRUP	1.87	2.02
RAIL FORCE	0.28	0.51
VIA TERRA SPEDITION	0.45	0.39

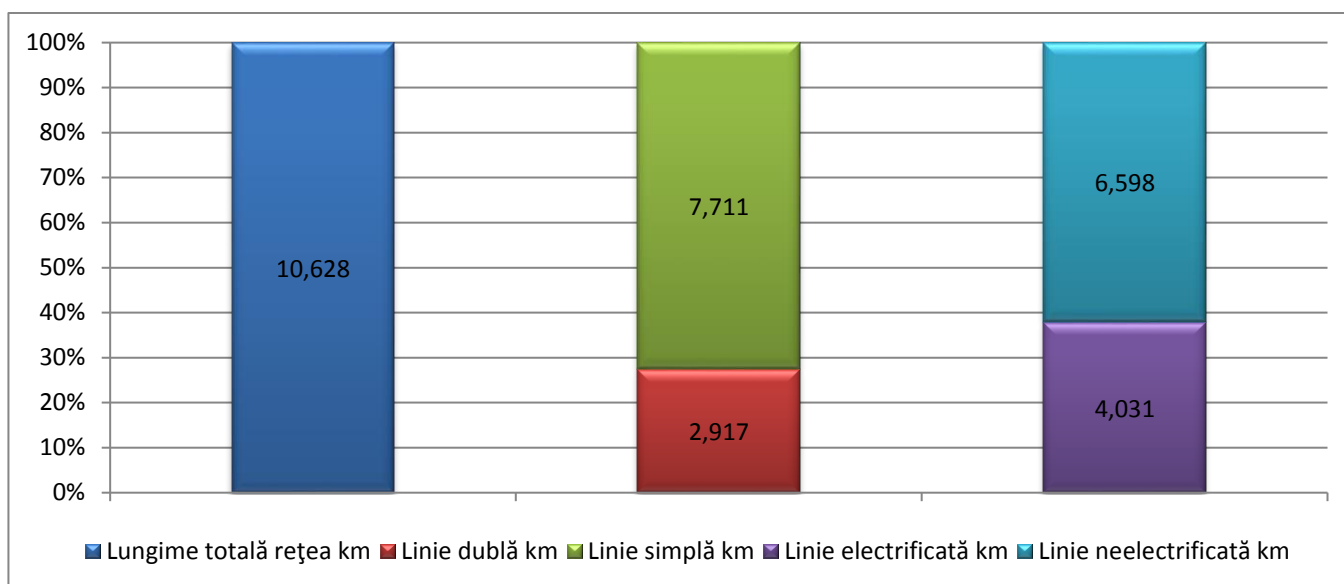
Sursa: Prelucrări proprii pe baza informațiilor furnizate de operatorii de transport feroviar de marfă

După cum se observă, din analiza indicatorului *parcursul de exploatare, exprimat în tone nete-km*, cota de piață a CFR Marfă a crescut în primul semestru al anului 2017, față de aceeași perioadă din 2016, în vreme ce Grup Feroviar Român a scăzut ușor, menținându-se pe a doua poziție. În schimb, Deutsche Bahn a pierdut mai mult de 1% din cota de piață deținută în semestrul I 2016, dar continuă să ocupe a treia poziție în acest clasament.

Infrastructură

Rețeaua de căi ferate din România are o lungime de 10.628 km și însumează 917 stații, fiind a șaptea rețea feroviară ca mărime din Uniunea Europeană. Conform Documentului de Referință al Rețelei (DDR) CN CF CFR, lungimea liniei duble este de aproximativ 2.917 km, iar a celei simple de 7.711 km. Aproximativ 4.031 km de linie este electrificată, iar 6.598 km este neelectrificată.

Graficul nr. 4. Principalele caracteristici ale rețelei CFR

Sursa: Documentul de Referință al Rețelei CFR

Principiile sistemului de tarifare a infrastructurii feroviare în ceea ce privește accesul pe infrastructura feroviară administrată de CN CF CFR cuprinde două tipuri de tarife: Tariful de Utilizare al Infrastructurii Feroviare (TUI), calculat și perceput pentru asigurarea pachetului minim de prestații și Tarife pentru Servicii Adiționale sau Conexe (TSA).

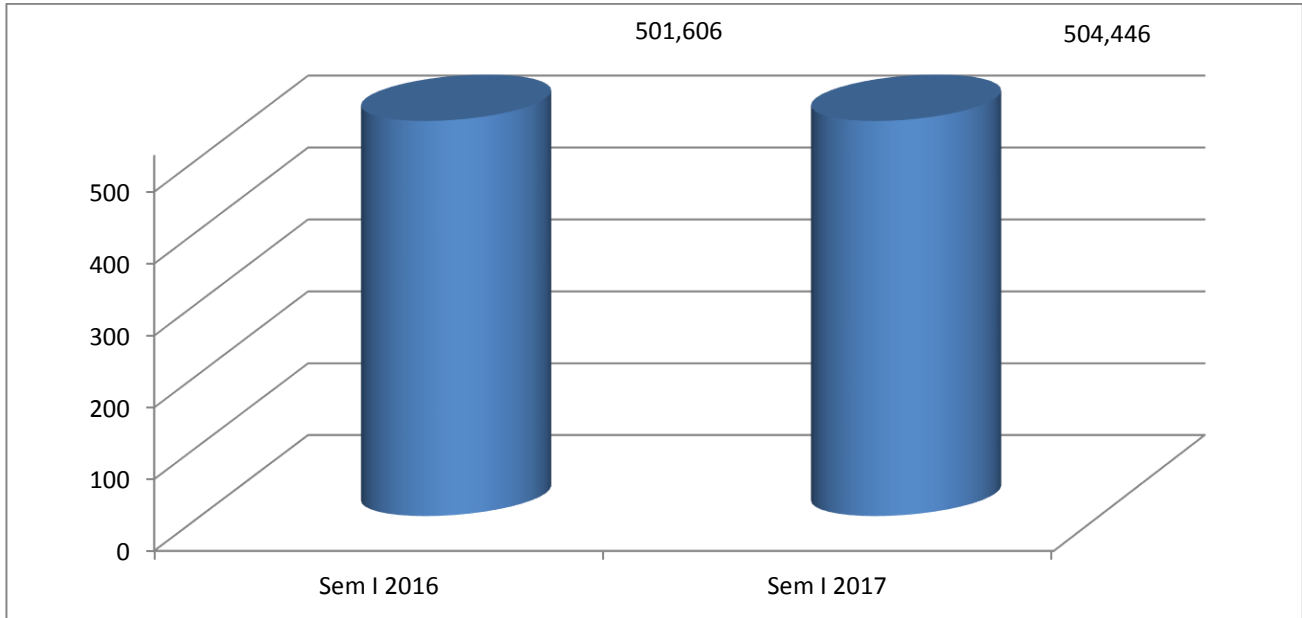
TUI se percepe pentru deplasarea pe infrastructura feroviară a unui tren între două puncte (stații) ale rețelei, fără servicii de manevră sau (re)alimentare.

Pe de altă parte, TSA se percepe pentru servicii furnizate în cadrul infrastructurilor de servicii, cum ar fi terminalele de mărfuri, stațiile de călători sau pentru alimentarea cu energie electrică necesară tracțiunii, accesul la rețelele de telecomunicații etc.

În semestrul I 2017, față de aceeași perioadă din 2016, se observă o creștere cu circa 0,5% a veniturilor provenite din TUI și TSA pe total piață.

Așa cum s-a constatat în Raportul de monitorizare a indicatorilor pieței feroviare în anul 2016, realizat în cadrul Direcției de supraveghere feroviară, conform datelor din primul semestru al anului 2017, se menține trendul crescător al veniturilor încasate din TUI.

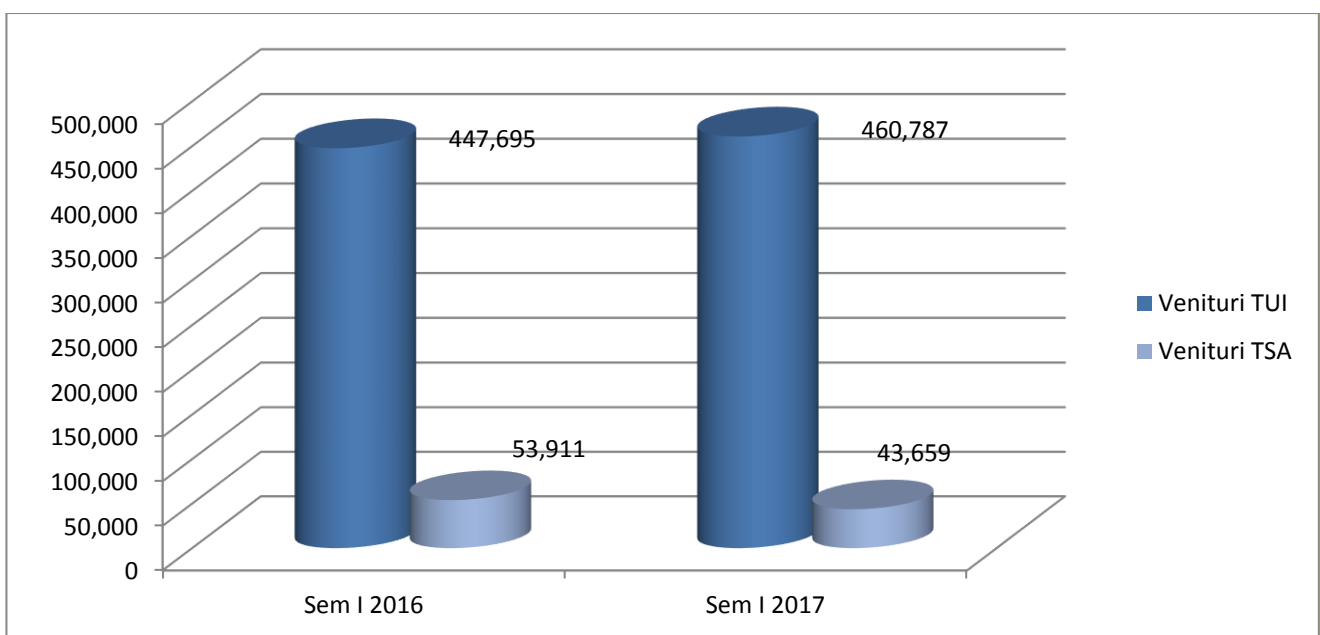
Graficul nr. 5. Evoluția veniturilor TUI plus TSA pe total piață (mii lei) în perioada semestrul I 2016 – semestrul I 2017

Sursa: Prelucrări proprii pe baza informațiilor furnizate de administratorul și gestionarii de infrastructură feroviară

În timp ce administratorul infrastructurii a înregistrat o creștere a acestor venituri de aproape 1%, gestionarii de infrastructură au avut o scădere de peste 5%.

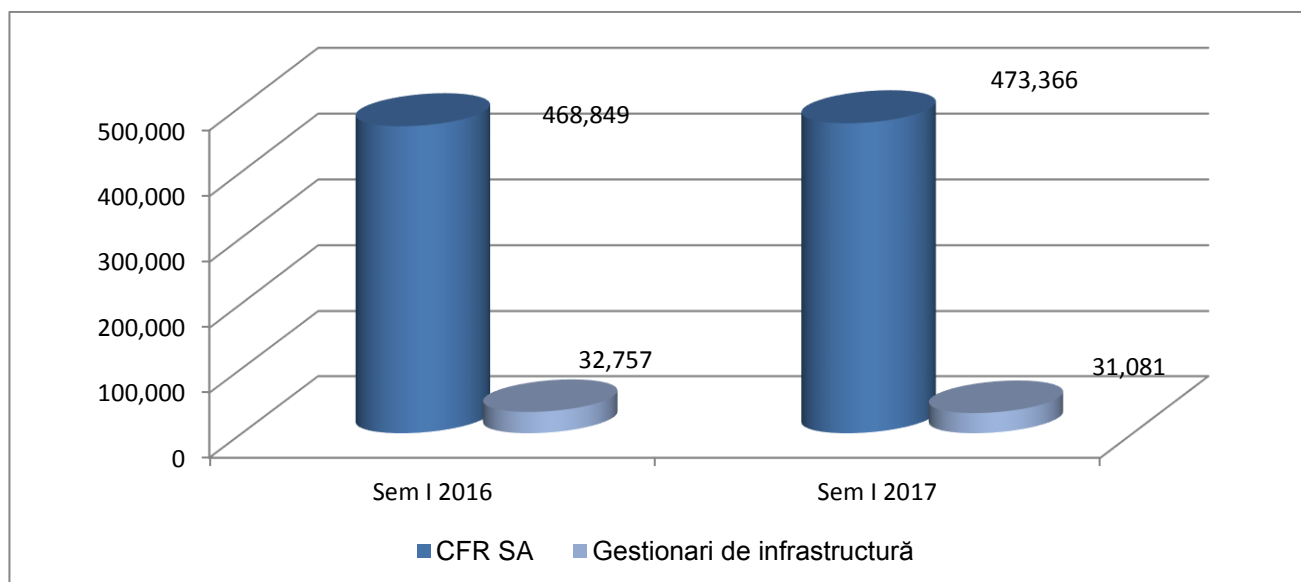
Graficul nr. 6. Evoluția veniturilor din TUI și din TSA pe total piață (mii lei) în perioada semestrul I 2016 – semestrul I 2017

Sursa: Prelucrări proprii pe baza informațiilor furnizate de administratorul și gestionarii de infrastructură feroviară

După cum se observă din graficul nr. 6, veniturile încasate din TSA sunt în scădere. Din raportările anterioare ale administratorului infrastructurii se evidențiază trendul descrescător al veniturilor încasate din TSA, în perioada 2015-2017.

Graficul 7. Evoluția veniturilor TUI și TSA ale administratorului și ale gestionarilor de infrastructură feroviară în perioada semestrul I 2016 - semestrul I 2017 (mii lei)

Sursa: Prelucrări proprii pe baza informațiilor furnizate de administratorul și gestionarii de infrastructură feroviară

După cum reiese din informațiile incluse în DDR, în intervalul 2015-2017, numărul kilometrilor de cale ferată neinteroperabilă gestionată de companiile private a scăzut, astfel că a crescut rețeaua neinteroperabilă administrată de CN CF CFR SA. În aceste condiții, veniturile încasate din TUI ale administratorului de infrastructură s-au majorat, deși valoarea TUI a rămas nemodificată.

În ceea ce privește **veniturile din TUI pentru transportul de călători** creșterea înregistrată de CN CF CFR SA a compensat scăderea de peste 4% a veniturilor gestionarilor astfel încât, pe total piață, aceste venituri **au crescut** cu aproximativ 2%, față de același interval din 2016. În perioada analizată administratorul infrastructurii a înregistrat o creștere cu peste 2% a **veniturilor din TUI pentru transportul de călători**.

De asemenea, **veniturile din TUI pentru transportul de marfă** ale administratorului infrastructurii au fost mai mari cu peste 5 procente, în acest interval, iar cele ale gestionarilor de infrastructură cu aproape 3% (creștere pe total piață de 5%).

Aceste rezultate sunt obținute în condiția în care, în perioada analizată, totalul mișcărilor de trenuri pe rețeaua feroviară (tren-kilometru) s-a păstrat aproape neschimbat (creștere cu circa 2%) pentru transportul de călători și a crescut cu peste 10% pentru cel de marfă.

3. STUDII DE PIAȚĂ

În anul 2017, ca urmare a procesului de monitorizare, a fost finalizat **Studiul de piață privind transportul feroviar de călători**, care ulterior a fost publicat pentru consultare pe pagina web proprie la adresa:

http://www.consiliulferoviar.ro/uploads/news/id175/Studiu_de_piata_Transportul_de_calatori_pe_calea_ferata.pdf

Studiul a prezentat detaliat principalele probleme cu care se confruntă piața de transport feroviar de călători din România, abordând aspecte referitoare la: evoluția pieței transportului feroviar de călători, accesul la infrastructura feroviară, întreprinderile de transport feroviar de călători din România, structura materialului rulant existent pe piață, indicatorii de volum și de eficiență și indicatorii de calitate.

Totodată, studiul prezintă o analiză comparativă a transportului feroviar de călători din România și din alte state europene, nivelul gradului de mulțumire al călătorilor cu trenul, aspecte privind siguranța circulației feroviare și disfuncționalități ale pieței de transport feroviar de călători.

Pe baza concluziilor desprinse din studiu, CNSDF a formulat o serie de propuneri și recomandări, menite să vină în sprijinul corectării deficiențelor semnalate în cadrul sectorului feroviar analizat.

Principalele recomandări constau în:

- **utilizarea compensației de serviciu public ca mecanism de reglare a disfuncționalităților**, astfel încât să contribuie la eliminarea disfuncționalităților existente în prezent pe anumite trase feroviare, printr-o alocare mai obiectivă a acestora, bazată pe criteriile de performanță și eficiență;
- **creșterea prezenței operatorilor privați pe liniile interoperabile**, în special pe rutele cele mai frecventate și încadrarea acestora ca și secții comerciale, care ar putea determina creșteri de eficiență și calitate la prețuri cât mai mici în condiții de concurență reală;
- **creșterea ritmului de implementarea a Master Planului General de Transport al României** pentru perioada 2014-2030, care să urmărească asigurarea unei rețele feroviare sustenabile, eficiente din punct de vedere economic, flexibile, favorabile mediului înconjurător, sigure și echilibrate, perfect integrată cu celelalte moduri de transport.

Pe linia aprofundării problemelor cu care se confruntă piața transportului feroviar din România, CNSDF a aprobat realizarea unui **Studiul de piață privind infrastructura feroviară din România**, în vederea identificării problemelor cu care se confruntă acest segment, studiu care se va finaliza la sfârșitul anului 2018.

4. ANALIZA PLÂNGERILOR ȘI SESIZĂRILOR

În anul 2017 au fost înregistrate la nivelul CNSDF 11 plângeri și sesizări:

- Plângerea formulată de către SC Tehnotrans Feroviar SRL împotriva CN CF CFR SA, referitoare la eventuala încălcare a *Legii nr.202/2016* de către CN CF CFR SA, prin impunerea unui tarif abuziv pentru circulația pe secții cu activitate de mișcare suspendată, declarate unilateral de către CN CF CFR SA;
- Sesizarea Organizației Patronale a Societăților Feroviare Private din România referitoare la tariful de staționare pe liniile CN CF CFR SA a vagoanelor care nu aparțin CN CF CFR SA;
- Sesizarea Astra Trans Carpatic S.R.L. privind neinclusiunea sa în contractul de servicii publice și nealocarea compensației pentru serviciul de transport feroviar public de călători prestat pentru anul 2017;
- Sesizarea Organizației Patronale a Societăților Feroviare Private din România, referitoare la o posibilă încălcare a prevederilor *Legii nr.202/2016 privind integrarea sistemului feroviar din România în spațiul feroviar unic european* referitoare la plângerea făcută de către SC Electrificare CFR SA;
- Plângerea SC Grup Feroviar Român SA referitoare la încălcarea prevederilor art. 56 alin. (2) din *Legea nr. 202/2016* de către CN CF CFR SA, în ceea ce privește accesul la infrastructura feroviară publică pe secțiile Oradea, Bistrița și practicarea unor tarife abuzive pentru închiriere;
- Analiza referitoare la sesizarea comună RC-CF Trans SRL- Regio Călători SRL privind accesul pe secția de circulație neinteroperabilă Timișoara Nord – Jimbolia;
- Sesizarea SC Grup Feroviar Român SA referitoare la posibila discriminare de către CN CF CFR SA, în ceea ce privește neinvitarea acesteia de a participa, alături de alți operatori privați de marfă, la lucrările comisiilor feroviare de frontieră;
- Plângerea formulată de SC Grup Feroviar Român SA împotriva CN CF CFR SA privind contractul de exploatare și locațiune pe secția Locomotive GFR Brazi;
- Plângerea formulată de SC Grup Feroviar Român SA împotriva CN CF CFR SA privind contractul de exploatare și locațiune pe secția LFI Rompetrol Vega - Ploiești Nord;
- Plângerea formulată de SC Grup Feroviar Român SA împotriva CN CF CFR SA privind contractul de exploatare și locațiune pe secția LFI Grampet Service Ploiești Sud;
- Plângerea formulată de SC Grup Feroviar Român SA împotriva CN CF CFR SA privind contractul de exploatare și locațiune pe secția LFI Grampet Service Grupa A Ghighiu.

Ca urmare a analizei acestor plângeri/sesizări, 2 plângeri au fost soluționate prin clarificări și discuții avute cu părțile implicate (sesizarea Astra Trans Carpatic SRL privind neinclusiunea sa în contractul de servicii publice și nealocarea compensației pentru serviciul de transport feroviar public de călători prestat pentru anul 2017 și sesizarea Organizației Patronale a Societăților Feroviare Private din România, referitoare la o posibilă încălcare a prevederilor *Legii nr. 202/2016* de către SC Electrificare CFR SA).

Totodată, ca urmare a procesului de analiză, în alte două cazuri, CNSDF a emis două decizii, prin intermediul cărora s-au impus măsuri de corectare și remediere a situației constatate administratorului de infrastructură CN CF CFR SA și, în funcție de caz, recomandări Autorității de Reformă Feroviară.

CNSDF a emis Decizia numărul 01/20.11.2017, referitoare la plângerea înaintată de SC Tehnotrans Feroviar SRL, având ca obiect posibila încălcare, de către CN CF CFR SA, a prevederilor articolului 56 aliniatul 2 din Legea nr. 202/2016 privind integrarea sistemului feroviar din România în spațiul feroviar unic European.

Plângerea s-a referit la un posibil tratament inechitabil și discriminatoriu în ceea ce privește stabilirea sistemului de tarificare în cadrul Contractului de acces pe infrastructura feroviară încheiat între CF Sucursala Constanța a CN CF CFR SA și SC Tehnotrans Feroviar SRL.

Prin decizie, CNSDF a constatat încălcarea dispozițiilor art. 56 alin. (2) din Legea nr. 202/2016 de către administratorul de infrastructură CN CF CFR SA - CF Sucursala Constanța în ceea ce privește operatorul de transport feroviar SC Tehnotrans Feroviar SRL, în perioada ianuarie 2015 – decembrie 2016, printr-un tratament inechitabil și discriminatoriu.

De asemenea, CNSDF a solicitat CN CF CFR SA să ia unele măsuri pentru remedierea situației constatate.

Decizia privind plângerea înaintată de către SC Tehnotrans Feroviar SRL având ca obiect posibila încălcare de către CN CF CFR SA a prevederilor art. 56 alin. (2) din Legea nr. 202/2016, poate fi accesată pe site-ul CNSDF la adresa:

http://www.consiliulferoviar.ro/uploads/news/id215/Decizia_Tehnotrans_20122017.pdf

De asemenea, CNSDF a emis Decizia numărul 02/05.12.2017 privind obligația CN CF CFR SA de a aloca trasele de circulație pe secția Timișoara Nord – Jimbolia companiei Regio Călători, începând cu data de 10 decembrie 2017.

Astfel, CN CF CFR SA a fost obligată să aloce operatorului de transport feroviar de călători care îndeplinește condițiile legale necesare, trasele aferente efectuării pachetului minim de servicii de transport feroviar de călători pe secția Timișoara Nord – Jimbolia.

Totodată, CNSDF a recomandat Autorității pentru Reformă Feroviară încheierea unui contract de servicii publice cu operatorul de transport feroviar de călători care îndeplinește condițiile legale necesare de a opera pe secția Timișoara Nord – Jimbolia, în condițiile legii.

Decizia poate fi accesată pe site-ul CNSDF la adresa:

http://www.consiliulferoviar.ro/uploads/news/id214/Decizie_CNSDF_ref_caz_Timisoara_Nord-Jimbolia_finalizata_ex1.pdf

5. ACTIVITATEA DE ANALIZĂ LEGISLATIVĂ

5.1. Puncte de vedere, avize și opinii privind acte normative din domeniul feroviar

La nivelul CNSDF au fost analizate 7 acte normative ce reglementează activitatea din domeniu:

- Proiectul de Hotărâre a Guvernului privind organizarea și funcționarea Autorității de Reformă Feroviară și pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.21/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor;
- Proiectul de Ordin al Ministrului Transporturilor privind aprobarea actelor adiționale la contractele de servicii publice în transportul feroviar de călători pentru perioada 2016-2019, aprobate prin HG nr.231/2016;
- Proiectul de Ordin al Ministrului Transporturilor pentru actualizarea metodologiei de calcul, evidențiere și acordare de la bugetul de stat a compensației de serviciu public în transportul feroviar public de călători elaborată de Autoritatea pentru Reformă Feroviară;
- Proiectul de lege a serviciilor de utilitate publică de transport călători, transmis de Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene;
- Proiectul de HG privind modificarea HG nr.80/2008 pentru aprobarea concesiunii, prin atribuire directă, a bunurilor proprietate publică a statului, aflate în administrarea Ministerului Transporturilor, transmis de Ministerul Transporturilor;
- Proiectul de Lege pentru aprobarea OUG nr.83/2016 privind unele măsuri de eficientizare a implementării proiectelor de infrastructură de transport, unele măsuri în domeniul transporturilor precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, transmis de Ministerul pentru relația cu Parlamentul;
- Proiectul de Hotărâre a Guvernului privind aprobarea procedurilor pentru acordarea licențelor în domeniul transportului feroviar, transmis de Ministerul Transporturilor.

5.2. Elaborarea de regulamente și instrucțiuni la nivelul CNSDF

În anul 2017, a fost elaborat și publicat în Monitorul Oficial **Regulamentul privind noi servicii feroviare de călători**, ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 202/2016.

Regulamentul stabilește detaliile procedurii și ale criteriilor care trebuie urmate atunci când se determină dacă scopul principal al unui serviciu feroviar este acela de a transporta călători între gări situate în state membre diferite și dacă echilibrul economic al unui contract de servicii publice de transport este compromis de un serviciu internațional de transport feroviar de călători.

În același an a fost elaborat și publicat în Monitorul Oficial **Regulamentul de organizare, funcționare și procedură al Consiliului Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar**.

6. ACTIVITATEA DE COOPERARE INTERINSTITUȚIONALĂ

6.1. Cooperare cu autorități naționale din domeniul feroviar

În vederea unei bune colaborări cu celelalte instituții din domeniul feroviar, CNSDF a elaborat și a semnat 3 protocoale de colaborare cu Autoritatea de Siguranță Feroviară Română (ASFR), Organismul de Licențe Feroviare Român (OLFR), respectiv cu Autoritatea pentru Reformă Feroviară (ARF).

Acestea constituie instrumente utile pentru colaborarea în vederea supravegherii funcționării pieței feroviare, formulării de recomandări privind aspecte care ar putea afecta concurența și siguranța pe piața feroviară, în vederea eliminării barierelor legislative.

De asemenea, reprezentanții Direcției de supraveghere feroviară (DSF) au colaborat în cadrul grupului de lucru format din reprezentanți ai CN CF CFR SA, Ministerul Transporturilor și OLFR, în vederea transpunerii în legislația națională a Directivei 2370/2016/UE.

6.2. Cooperare internațională

CNSDF a intensificat colaborarea cu organisme de supraveghere similare din UE, atât în cadrul Grupului Independent al Reglementatorilor din domeniul feroviar (IRG – Rail)⁴, cât și al Rețelei Organismelor Europene de Reglementare din domeniul feroviar (ENRB):

➤ Cooperare în cadrul IRG –Rail

Pe parcursul anului 2017, CNSDF a continuat cooperarea în cadrul Grupului Independent al Reglementatorilor din domeniul feroviar IRG – Rail.

Cooperarea a vizat, în principal, participarea activă a reprezentanților desemnați ai CNSDF în cadrul grupurilor de lucru ale IRG-Rail privind: accesul la infrastructura feroviară și la infrastructurile de servicii, tarifarea infrastructurii feroviare și a infrastructurilor de servicii, monitorizarea pieței feroviare, analiza și aplicarea legislației europene din domeniul feroviar.

Ca urmare a participării în cadrul grupurilor de lucru, reprezentanții DSF au contribuit cu informații pentru elaborarea unor documente publicate de IRG-Rail.

În cadrul **grupului de lucru privind tarifarea infrastructurii feroviare**, a fost completat și transmis IRG – Rail chestionarul cuprinzând date referitoare la principiile și practicile de tarifare ale administratorului de infrastructură din România și la regimul de performanță aplicat la nivelul

⁴ IRG-Rail este o rețea care cuprinde în prezent organisme independente de reglementare feroviare din 31 țări europene.

infrastructurii din România. Totodată au fost transmise informații privind costurile directe, costurile fixe și compensații publice în sectorul feroviar din România.

În cadrul **grupului de lucru privind monitorizarea pieței feroviare**, reprezentanții DSF au contribuit cu date și analize la elaborarea raportului **IRG Market Monitoring pentru anul 2017**, care poate fi accesat la adresa: <https://www.irg-rail.eu/irg/documents/market-monitoring/186,2018.html>

➤ **Cooperare în cadrul Rețelei Organismelor Europene de Reglementare din domeniul feroviar (ENRB)**

Reprezentanții CNSDF au participat la întâlnirea **Grupului de lucru comun dintre PRIME-ENRB** privind politicile de tarificare în domeniul feroviar (Directiva 2012/31/EU), **organizat de Comisia Europeană – DG MOVE, în 03.02.2017, Bruxelles-Belgia.**

Subiecte abordate au avut în vedere: schemele de tarificare aplicate în diferite state membre, precum și modul de elaborare a metodologiei privind aplicarea de majorări ale tarifelor.

În ceea ce privește **întâlnirea ENRB , organizată de Comisia Europeană – DG MOVE, în perioada 22.03-23.03.2017 la Bruxelles**, în Belgia, au fost analizate următoarele subiecte:

- definirea infrastructurilor de servicii oferite de operatorii acestor infrastructuri și de către administratorii de infrastructură;
- proiectul de regulament elaborat de Comisia Europeană referitor la practicile comune necesare pentru luarea deciziilor organismelor de reglementare în ceea ce privește schimbul de informații pentru evaluarea compatibilității vehiculelor feroviare cu anumite secțiuni ale liniilor de cale ferată;
- decizii recente adoptate de organismele de reglementare.

La **reuniunea ENRB**, organizată de **Comisia Europeană (CE) – DG MOVE, în perioada 28.11-29.11.2017 la Bruxelles**, în Belgia, la care au participat reprezentanții CNSDF, au fost prezentate ultimele evoluții în statele membre privind cazuri relevante și principalele schimbări organizaționale, iar reprezentanții CE au pus în discuție proiectul actului de implementare privind testul de echilibru economic.

În cadrul întâlnirii ENRB, organizată de Comisia Europeană – DG MOVE în perioada 20.06-21.06.2017 la Barcelona, în Spania, la care au fost participat și reprezentanții CNSDF, au fost abordate aspecte rezultate în urma dialogului dintre ENRB și Rail Network Europe (RNE), asociația europeană a administratorilor de infrastructură feroviară, referitoare la: structura DDR, modalitățile de definire unitară la nivel european a facilităților de servicii oferite de operatorilor de transport feroviar de către administratorii de infrastructură și la memorandumul de înțelegere referitor la procedura de alocare a traselor internaționale.

➤ Cooperare bilaterală cu alte organisme de reglementare din UE

Vizită de studiu a reprezentanților CNSDF la Authority Consumer & Markets (ACM) din Haga, Olanda, în perioada 18-21.04.2017

Vizita de studiu efectuată de reprezentanții CNSDF la ACM Olanda a avut ca scop discutarea unor aspecte privind piața de transport feroviar din România și Olanda, precum și aspecte care vizează cooperarea celor două organisme de reglementare din domeniul feroviar.

Principalele subiecte discutate cu acest prilej au avut în vedere: organizarea și funcționarea ACM și cea a CNSDF, aspecte privind reglementarea sectorului feroviar din Olanda și România, prezentarea Monitorului pieței feroviare din Olanda, accesul la infrastructurile de servicii din Olanda și România, modalitatea de instrumentare a plângerilor în cadrul celor două organisme de reglementare, strategia privind transportul feroviar din perspectiva Ministerului Infrastructurii și Mediului din Olanda și aspecte relevante privind piața serviciilor de transport feroviar marfă din Olanda, din perspectiva întreprinderii Railgood.

Vizita de studiu a reprezentanților ACM din Olanda la București, în data de 4 octombrie 2017

Cu acest prilej, cele două organisme de reglementare au discutat subiecte de actualitate privind: evoluțiile recente ale pieței de transport feroviar în România, transportul internațional de marfă, cazurile aflate în derulare în cadrul celor două organisme de supraveghere, precum și rolul și cooperarea CNSDF în cadrul IRG-Rail. Totodată, ACM a prezentat studiul de caz referitor la abuzul de poziție dominantă a operatorului de transport feroviar de călători NS în cadrul unei proceduri de licitație regională.

6.3. Participare în cadrul reuniunilor la nivel național

În anul 2017, reprezentanții CNSDF și cei ai DSF, au participat la următoarele conferințe și evenimente organizate în România:

- Dezbateră "Calea Ferată-încotro?", în cadrul Comisiilor pentru transporturi din Senat și Camera Deputaților;
- Evenimentul organizat de Grup Feroviar Român pentru lansarea programului "Femei, mecanic de locomotivă: șanse egale în profesii feroviare";
- Dezbateră privind viitorul căilor ferate din România, viziuni și proiecte fundamentale pentru reforma transportului feroviar, organizată la sediul Secției Comerciale din cadrul Ambasadei Republicii Austria, în data de 30 martie 2017;
- Forumul de tehnologie și servicii feroviare "Railway Pro" organizat de Club Feroviar la Arad în perioada 5 - 6 aprilie 2017, în cadrul cărora au fost susținute prezentări având ca subiect următoarea temă: "Calea ferată din România în spațiul feroviar unic european, în contextul apariției Legii nr.202/2016";
- Expoziția internațională "INFRATRANS" din stația CFR București Nord, în data de 23 mai 2017;

- Evenimentul “AIF 10 ANI”, în data de 21 septembrie 2017, în incinta Gării Regale Băneasa - Organizator AIF – Asociația Industriei Feroviare din România;
- “Railway Pro – Investment summit”, organizat în perioada 3 – 4 octombrie, la București, în cadrul căruia au fost susținute prezentări având ca subiect:
 - “Dinamica transportului feroviar de călători în România, în intervalul 2014-2016. Perspective de evoluție”
 - “Starea actuală a sectorului feroviar din România. Constatări și propuneri”;
- Conferința “ThinkTRAIN”, în data de 9 noiembrie 2017 la halele Carol, organizată de Point Public Affairs.
- A XII-a ediție a “Galelor Feroviare”, organizată de Club Feroviar și Asociația Industriei Feroviare, în data de 7 decembrie 2017.

7. VIZIBILITATE ÎN MEDIUL ON-LINE

CNSDF publică pe site-ul propriu www.consiliulferoviar.ro informații actualizate privind activitatea organismului de reglementare, legislația națională și europeană aplicabilă în domeniul feroviar, decizii ale CNSDF etc.

În procesul de transparență decizională, pe site pot fi accesate documente aflate în consultare publică, care vizează activitatea din domeniul feroviar.

8. ORGANIZARE ȘI RESURSE UMANE

În cadrul Consiliului Concurenței funcționează Direcția de supraveghere feroviară, care asigură aparatul tehnic necesar desfășurării activității CNSDF.

În anul 2017, în cadrul DSF, și-au desfășurat activitatea 9 angajați, ceea ce corespunde unei ponderi **de 2,7% din totalul aparatului de lucru al Consiliului Concurenței**. Din totalul angajaților DSF, 2 au funcții de conducere, 4 sunt inspectori de concurență și 3 sunt încadrați ca personal contractual.

S-a înregistrat o angajare (1 post inspector), o suspendare (1 post inspector) și o detașare în luna noiembrie de la altă instituție (un consilier grad I A). Formarea continuă a personalului este o preocupare de bază a Consiliului Concurenței. În 2017, angajații au participat la 4 de cursuri de perfecționare.

9. PRIORITĂȚI ALE CNSDF PENTRU ANUL 2018

În anulul 2018, CNSDF își propune să finalizeze **Studiul de piață privind starea infrastructurii feroviare din România** și **Monitorul Feroviar** (document care va cuprinde indicatorii relevanți ai pieței feroviare din 2017).

De asemenea, CNSDF va urmări modificarea *Legii 202/2016*, ca urmare a declanșării procedurii de infringement și a transpunerii Directivei 2370/2016 privind deschiderea pieței pentru serviciile de transport feroviar intern de călători și guvernanta infrastructurii feroviare, dar și a legislației secundare din domeniu.

În planul relațiilor externe, pentru îndeplinirea atribuțiilor ce derivă din statutul de stat membru UE, în cadrul ENRB și a IRG - Rail, **CNSDF va continua dezvoltarea și consolidarea relațiilor cu organismele de reglementare** din statele membre ale UE .